

قانون تعزیرات حکومتی

مصوب ۱۳۶۷/۱۲/۲۳

با اصلاحات و الحاقات بعدی

توضیحات:

- تاریخ تصویب ۱۳۶۷/۱۲/۲۳
- تاریخ ایجاد فایل آبان ۱۴۰۳
- منبع qavanin.ir

برای دانلود رایگان جدیدترین سوالات استخدامی سازمان تعزیرات حکومتی، اینجا بزنید

همچنین جهت مشاهده آخرین اخبار استخدامی، اینجا بزنید

« انتشار یا استفاده غیر تجاری از این فایل، بدون حذف لوگوی ایران عرضه، مجاز می باشد »

❖ قانون تعزیرات حکومتی مصوب ۱۳۶۷/۱۲/۲۳ با اصلاحات و الحاقات بعدی

راهنمای رنگ بندی
معتبر، تنفیذ
نامه اصلاحی، ساختار الحاقی، اصلاحی، ساختار اصلاحی، احیاء، ساختار جایگزین
منسوخه، موقوف الاجرا
تفسیر

ماده ی ۱- با توجه به ضرورت نظارت و کنترل دولت بر فعالیتهای اقتصادی و لزوم اجرای مقررات قیمت گذاری و ضوابط توزیع، متخلفین از اجرای مقررات بر اساس مواد این قانون تعزیر میشوند.

فصل اول- تخلفات و تعزیرات مربوطه

ماده ی ۲- گرانفروشی: عبارتست از عرضه ی کالا یا خدمات به بهای بیش از نرخهای تعیین شده توسط مراجع رسمی بطور علی الحساب یا قطعی و عدم اجرای مقررات و ضوابط قیمت گذاری و انجام هر نوع اقدامات دیگر که منجر به افزایش بهای کالا یا خدمات برای خریدار گردد.

تعزیرات گرانفروشی بر اساس میزان و مراتب تخلف واحدها بشرح زیر میباشد:

الف (اصلاحی ۱۴۰۳، ۰۳، ۳۰)- گرانفروشی تا مبلغ ۰۰۰/۰۰۰/۲۰ ریال:

مرتبۀ ی اول - تذکر کتبی، تشکیل پرونده.

مرتبۀ ی دوم - اخطار شدید، اخذ تعهد کتبی مبنی بر عدم تخلف و ممهور نمودن پروانه ی واحد به مهر «تخلف اول».

مرتبۀ ی سوم - جریمه از ۰۰۰/۰۰۰/۵ ریال تا پنج برابر میزان گرانفروشی و ممهور نمودن پروانه ی واحد به مهر «تخلف دوم».

مرتبۀ ی چهارم - جریمه از ۰۰۰/۰۰۰/۱۰ ریال تا ده برابر میزان گرانفروشی، قطع تمام یا برخی خدمات دولتی از یک تا شش ماه و ممهور نمودن پروانه ی واحد به مهر «تخلف سوم».

مرتبۀ ی پنجم - علاوه بر اخذ جریمه طبق مرتبۀ ی چهارم، تعطیل موقت از یک تا ششماه و نصب پارچه به عنوان گرانفروش. مرتبۀ ی ششم - تعطیل و لغو پروانه واحد.

ب (اصلاحی ۱۴۰۳، ۰۳، ۳۰)- گرانفروشی از مبلغ بیش از ۰۰۰/۰۰۰/۲۰ تا ۰۰۰/۰۰۰/۲۰۰ ریال:

مرتبۀ ی اول - جریمه معادل مبلغ گرانفروشی و اخطار کتبی.

مرتبۀ ی دوم - جریمه از یک تا دو برابر میزان گرانفروشی و ممهور نمودن پروانه واحد به مهر «تخلف اول».

مرتبۀ ی سوم - جریمه از یک تا پنج برابر میزان گرانفروشی، اخطار قطع خدمات دولتی و ممهور نمودن پروانه ی واحد به مهر «تخلف دوم».

مرتبۀ ی چهارم - علاوه بر اخذ جریمه طبق مرتبۀ ی سوم، قطع تمام یا برخی خدمات دولتی از یک تا ششماه و ممهور نمودن پروانه ی واحد به مهر «تخلف سوم».

مرتبۀ ی پنجم - علاوه بر اخذ جریمه طبق مرتبۀ ی سوم، تعطیل موقت واحد از یک تا ششماه و نصب پارچه به عنوان گرانفروش.
مرتبۀ ی ششم - تعطیل و لغو پروانه ی واحد.

ج (اصلاحی ۳۰، ۳۰۳، ۱۴۰۳) - گرانفروشی از مبلغ بیش از ۲۰۰/۰۰۰/۰۰۰ تا ۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال:

مرتبۀ ی اول - جریمه از یک تا دو برابر میزان گرانفروشی، اخذ تعهد کتبی مبنی بر عدم تخلف و ممهور نمودن پروانه ی واحد به مهر «تخلف اول».

مرتبۀ ی دوم - جریمه از دو تا پنج برابر میزان گرانفروشی، قطع تمام یا برخی خدمات دولتی از یک تا ششماه و ممهور نمودن پروانه ی واحد به مهر «تخلف دوم».

مرتبۀ ی سوم - علاوه بر اخذ جریمه طبق مرتبۀ ی دوم، تعطیل موقت واحد از یک تا ششماه، نصب پارچه به عنوان گرانفروش و ممهور نمودن پروانه ی واحد به مهر «تخلف سوم».

مرتبۀ ی چهارم - علاوه بر اخذ جریمه طبق مرتبۀ ی دوم، تعطیل و لغو پروانه ی واحد و لغو کارت بازرگانی.

د (اصلاحی ۳۰، ۳۰۳، ۱۴۰۳) - گرانفروشی بیش از مبلغ ۱/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال:

مرتبۀ ی اول - جریمه از دو تا پنج برابر میزان گرانفروشی، اخطار کتبی و ممهور نمودن پروانه ی واحد به مهر «تخلف اول».

مرتبۀ ی دوم - جریمه از پنج تا هشت برابر میزان گرانفروشی، قطع تمام یا برخی خدمات دولتی از یک تا ششماه و ممهور نمودن پروانه ی واحد به مهر «تخلف دوم».

مرتبۀ ی سوم - علاوه بر اخذ جریمه طبق مرتبۀ ی دوم، تعطیل موقت واحد از یک تا ششماه، نصب پارچه به عنوان گرانفروش و ممهور نمودن پروانه ی واحد به مهر «تخلف سوم».

مرتبۀ ی چهارم - علاوه بر اخذ جریمه طبق مرتبۀ ی دوم، تعطیل و لغو پروانه ی واحد و لغو کارت بازرگانی.

تبصره: در صورت تکرار تخلف، اعمال تعزیرات متناسب با مبلغ و مراتب تخلف خواهد بود.

ماده ی ۳- کم فروشی و تقلب: عبارتست از عرضه ی کالا یا خدمات کمتر از میزان و مقادیر خریداری شده از نظر کمی یا کیفی که بمبنای تعیین نرخ مراجع رسمی قرار گرفته است.

تعزیرات کمفروشی و تقلب با توجه به میزان و مراتب آن عیناً مطابق تعزیرات گرانفروشی میباشد.

ماده ی ۴- احتکار: عبارتست از نگهداری کالا بصورت عمدۀ با تشخیص مرجع ذیصلاح و امتناع از عرضه ی آن به قصد گرانفروشی یا اضرار به جامعه پس از اعلام ضرورت عرضه توسط دولت.

تعزیرات احتکار بشرح زیر میباشد:

مرتبۀ ی اول - الزام به فروش کالا و اخذ جریمه معادل ده درصد ارزش کالا.

مرتبۀ ی دوم - فروش کالا، توسط دولت و اخذ جریمه از بیست تا صد درصد ارزش کالا:

مرتبۀ ی سوم - فروش کالا توسط دولت، اخذ جریمه از یک تا سه برابر ارزش کالا، قطع تمام یا قسمتی از سهمیه و خدمات دولتی تا ششماه و نصب پارچه در محل واحد بعنوان محترک

مرتبۀ ی چهارم - علاوه بر مجازات مرتبۀ ی سوم، لغو پروانه ی واحد و معرفی از طریق رسانه های گروهی به عنوان محترک.

تبصره - در صورتی که نگهداری کالا با اطلاع مراجع ذیصلاح باشد مشمول احتکار نیست.

ماده ی ۵ (اصلاحی ۰۴،۰۸، ۱۳۹۰) - عرضه ی خارج از شبکه: عبارتست از عرضه ی کالا بر خلاف ضوابط توزیع و شبکه های تعیین شده وزارت صنعت، معدن و تجارت و سایر وزارتخانه ها ی ذیربط. تعزیرات عرضه ی خارج از شبکه نسبت به مقدار کالای به فروش رفته بشرح زیر میباشد: مرتبۀ ی اول - تذکر کتبی و قطع سهمیه به مدت سه ماه. مرتبۀ ی دوم - اخذ جریمه تا دو برابر مبلغ فروش خارج از شبکه. مرتبۀ ی سوم - اخذ جریمه از سه تا پنج برابر مبلغ فروش خارج از شبکه.

تبصره - چنانچه کالا به فروش نرفته باشد، علاوه بر الزام به عرضه ی کالا در شبکه، اخذ جریمه معادل ده درصد ارزش رسمی کالا.

ماده ی ۶ (اصلاحی ۰۸، ۱۱، ۱۳۹۹): عدم درج قیمت: عبارتست از عدم درج قیمت کالاها یا خدمات مشمول به نحوی که برای مراجعین قابل رؤیت باشد به صورت نصب برچسب یا اتیکت یا به صورت نصب تابلوی نرخ در محل واحد. تعزیرات عدم درج قیمت به شرح زیر میباشد: مرتبۀ ی اول - تذکر کتبی، درج در پرونده ی واحد. مرتبۀ ی دوم - اخذ جریمه از ۳۵۰/۰۰۰ تا ۵۰۰/۰۰۰ ریال. مرتبۀ ی سوم - اخذ جریمه از ۳/۵۰۰/۰۰۰ تا ۶/۰۰۰/۰۰۰ ریال، قطع تمام یا برخی خدمات دولتی از سه تا ششماه و در صورت مصلحت نصب پارچه به عنوان متخلف.

تبصره - در مواردی که قیمت رسمی برای کالا و خدمات تعیین شده باشد درج قیمت بر اساس قیمت رسمی خواهد بود.

ماده ی ۷ - اخفاء و امتناع از عرضه ی کالا: عبارتست از خودداری از عرضه کالای دارای نرخ رسمی به قصد گرانفروشی یا تبعیض در فروش.

تعزیرات اخفاء و امتناع از عرضه ی کالا به شرح زیر میباشد:

مرتبۀ ی اول - تذکر کتبی، درج در پرونده ی واحد و عرضه ی کالا به نرخ رسمی.

مرتبۀ ی دوم - عرضه ی کالا به نرخ رسمی و اخذ جریمه از دو تا پنج برابر ارزش رسمی کالا.

مرتبۀ ی سوم - علاوه بر مجازات های مرتبۀ ی دوم، قطع تمام یا برخی خدمات دولتی از سه تا ششماه.

ماده ی ۸ (اصلاحی ۰۸، ۱۱، ۱۳۹۹) - عدم صدور فاکتور عبارتست از خودداری از صدور فاکتور مطابق فرمها و ضوابط تعیین شده ی وزارت امور اقتصادی و دارایی یا صدور فاکتور خلاف واقع در مورد اقلام مشمول.

تعزیرات عدم صدور فاکتور به شرح زیر میباشد:

مرتبۀ ی اول - تذکر کتبی، درج در پرونده ی واحد.

مرتبۀ ی دوم - اخذ جریمه از ۳۵۰/۰۰۰ ریال تا ۳/۵۰۰/۰۰۰ ریال.

مرتبۀ ی سوم - اخذ جریمه از ۳/ ۵۰۰/ ۰۰۰ ریال تا ۶/ ۰۰۰/ ۰۰۰ ریال، قطع تمام یا برخی خدمات دولتی از سه تا شش ماه و در صورت مصلحت نصب پارچه بعنوان متخلف.

ماده ی ۹- عدم اجرای ضوابط قیمت گذاری و توزیع: عبارتست از عدم مراجعه و ارائه ی مدارک لازم جهت اجرای ضوابط قیمت گذاری و توزیع به مراجع قانونی بدون عذر موجه و بیش از مدت سه ماه از تاریخ ترخیص کالای وارداتی یا تولید محصول داخلی اقلام مشمول. تعزیرات عدم اجرای ضوابط قیمت گذاری و توزیع به شرح زیر میباشد:
مرحلۀ ی اول - اخطار کتبی و تمدید مهلت حداکثر یک هفته.
مرحلۀ ی دوم - جریمه از یک تا پنج برابر ارزش رسمی کالا و تمدید مهلت حداکثر یک هفته.
مرحلۀ ی سوم - علاوه بر مجازات طبق مرحلۀ ی دوم، قطع سهمیه یا خدمات دولتی به مدت سه ماه و لغو کارت بازرگانی به مدت یکسال.

تبصره - مراحل فوق در مورد هر کالا مستقلا اعمال خواهد شد.

ماده ی ۱۰- عدم اجرای تعهدات واردکنندگان در قبال دریافت ارز و خدمات دولتی عبارتست از تخلف از ضوابط و مقررات تعیین شده ی دولت در مورد واردات که منجر به عدم اجرای تعهدات و یا کاهش کمی یا کیفی کالا و یا خروج ارز از کشور گردد.

تعزیرات عدم اجرای تعهدات واردکنندگان در قبال دریافت ارز و خدمات دولتی به شرح زیر میباشد:

جریمه معادل تفاوت نرخ ارز با نرخ رایج در بازار و یا اعاده ی عین ارز نسبت به مقدار کسری یا عدم انجام تعهدات، تعلیق کارت بازرگانی از ششماه تا یکسال و در صورت تکرار از یکسال تا ابطال و در صورت وقوع سوء استفاده علاوه بر مجازاتهای فوق جریمه تا پنج برابر مبلغ سوء استفاده.

تبصره - در صورتی که کالای وارده از نوع مجاز باشد پس از اعمال مجازاتهای فوق به صاحب آن مسترد میگردد.

ماده ی ۱۱- عدم اجرای تعهدات تولیدکنندگان در قبال دریافت ارز و خدمات دولتی: عبارتست از عدم تولید و عرضه ی محصول طبق قرارداد و برنامه ی تعیین شده ی دولت از قبیل نوع، مقدار، قیمت، استاندارد، شرایط تحویل و ... بدون عذر موجه. تعزیرات عدم اجرای تعهدات تولیدکنندگان در قبال دریافت ارز و خدمات دولتی به شرح زیر میباشد:

تذکر کتبی ضمن درج در پرونده ی واحد، اعلام مراتب به وزارتخانه یا مؤسسه ی ذیربط، جریمه معادل تفاوت نرخ ارز با نرخ رایج در بازار یا اعاده ی عین ارز نسبت به مقدار کسری یا عدم انجام تعهدات و در صورت تکرار علاوه بر مجازات فوق جریمه از یک تا سه برابر مبلغ سوء استفاده.

تبصره - در صورتی که واحدهای تولیدی مبادرت به واردات مواد اولیه و یا کالای تجاری نمایند مشمول ماده ی ۱۰ خواهند بود.

ماده ی ۱۲- نداشتن پروانه ی کسب واحدهای صنفی: عبارتست از عدم اخذ پروانه بدون عذر موجه ظرف مهلت و ضوابط و مقرراتی که توسط هیأت عالی نظارت بر شورای مرکزی اصناف تعیین و اعلام میگردد.

تعزیرات نداشتن پروانه کسب واحدهای صنفی متناسب با نوع واحدها به شرح زیر میباشد:

الف (اصلاحی ۱۱، ۰۸، ۱۳۹۹) - در مورد واحدهای صنفی تولیدی:

مرحلۀ ی اول - اخطار کتبی و تمدید مهلت تا مدت ششماه.

مرحلۀ ی دوم - قطع تمام یا برخی خدمات دولتی تا مدت سه ماه، اخذ جریمه تا ۷/ ۰۰۰/ ۰۰۰ ریال و تمدید مهلت تا سه

ماه.

مرحله ی سوم - تعطیل واحد تا زمان اخذ پروانه ی کسب.

ب(اصلاحی ۱۳۹۹،۱۱،۰۸)- در مورد واحدهای صنفی خدماتی:

مرحله ی اول - اخطار کتبی و تمدید مهلت تا سه ماه.

مرحله ی دوم - قطع سهمیه یا برخی خدمات دولتی تا مدت سه ماه، اخذ جریمه تا ۰۰۰/۰۰۰/۱۰ ریال و تمدید مهلت تا مدت سه ماه.

مرحله ی سوم - تعطیل واحد تا زمان اخذ پروانه ی کسب .

ج(اصلاحی ۱۳۹۹،۱۱،۰۸)- در مورد واحدهای صنفی خدماتی توزیعی:

مرحله ی اول - اخطار کتبی و تمدید مهلت تا مدت دو ماه.

مرحله دوم - قطع سهمیه یا برخی خدمات دولتی تا مدت سه ماه، اخذ جریمه تا مبلغ ۰۰۰/۰۰۰/۲۰ ریال و تمدید مهلت تا مدت یکماه.

مرحله ی سوم - تعطیل واحد تا زمان اخذ پروانه ی کسب .

ماده ی ۱۳ (اصلاحی ۱۳۹۹،۱۱،۰۸)- نداشتن پروانه ی بهره برداری واحدهای تولیدی: عبارتست از عدم اخذ پروانه ی بهره برداری بدون عذر موجه ظرف مهلت و ضوابط و مقرراتی که توسط وزارتخانه های تولیدی (حسب مورد) تعیین و اعلام میگردد.

تعزیرات نداشتن پروانه ی بهره برداری واحدهای تولیدی به شرح زیر میباشد:

مرحله ی اول - اخطار کتبی و تمدید مهلت تا مدت ششماه.

مرحله ی دوم - قطع سهمیه یا برخی خدمات دولتی تا مدت سه ماه، اخذ جریمه تا مبلغ ۰۰۰/۰۰۰/۱۰ ریال و تمدید مهلت تا مدت سه ماه.

مرحله ی سوم - تعطیل واحد تا زمان اخذ پروانه ی بهره برداری.

تبصره - در مورد واحدهای فاقد گواهی از مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی (در مورد اقلام مشمول استاندارد اجباری) که تولیدات آنها از نظر ایمنی مضر باشد بلافاصله نسبت به تعطیل واحد تا زمان اخذ پروانه اقدام میگردد.

ماده ی ۱۴- فروش ارزی، ریالی - عبارتست از فروش کالا یا خدمات در مقابل دریافت ارزی یا واریزنامه ارز صادراتی بابت تمام یا قسمتی از بهای کالا یا خدمات در داخل کشور بر خلاف مقررات قانون و مصوبات دولت.

تعزیرات فروش ارزی، ریالی بشرح زیر میباشد:

اخذ کلیه ی ارز یا واریزنامه های دریافتی یا معادل ریالی آنها به نرخ بازار و در صورت تکرار علاوه بر مجازات فوق، حسب مورد قطع سهمیه و خدمات دولتی یا لغو کارت بازرگانی از سه تا شش ماه.

ماده ی ۱۵ - فروش اجباری - عبارتست از فروش اجباری کالا به همراه کالای دیگر در سطح عمده فروشی یا خرده فروشی. تعزیرات فروش اجباری به شرح زیر میباشد:

جریمه از یک تا دو برابر ارزش کالای تحمیلی.

ماده ی ۱۶- عدم اعلام موجودی کالا - عبارتست از عدم اظهار صحیح واحدهای عمده فروشی نسبت به مقدار موجودی کالاهای دارای نرخ رسمی که ضرورت اعلام آن توسط دولت تعیین میشود.

تعزیرات عدم اعلام موجودی کالا عیناً مطابق تعزیرات اخفاء و امتناع از عرضه ی کالا میباشد.

ماده ی ۱۷- در مواردی که کالا بر خلاف ضوابط و مقررات توزیع یا قیمت بصورت عمده در اختیار اشخاص غیرواجد شرایط جهت فروش قرار گیرد، علاوه بر مجازات فروشنده، اشخاص حقیقی یا حقوقی خریدار کالا نیز به پرداخت جریمه معادل یک تا سه برابر درآمد من غیرحق محکوم میگردند.

تبصره - در صورتی که کالا توسط خریدار بفروش نرفته باشد ضمن استرداد عین کالا، کلیه ی هزینه های جنبی به عهده ی خریدار میباشد.

فصل دوم- تخلفات بخش دولتی

ماده ی ۱۸- در صورتیکه تخلفات فصل اول در وزارتخانه ها و شرکتها و مؤسسات دولتی و تحت پوشش دولت و نهادهای انقلاب اسلامی و ملی شده واقع شود تعزیرات مربوطه به شرح زیر خواهد بود:

الف- در صورتیکه درآمد حاصل از تخلفات در جهت منافع و مصالح شرکت یا دستگاه ذیربط منظور شده باشد:

مرتبۀ ی اول - اخذ درآمد حاصل از تخلفات و واریز آن به حساب خزانه.

مرتبۀ ی دوم - اخذ درآمد حاصل از تخلفات و واریز آن به حساب خزانه.

برکناری متخلف از سمت خود بطور دائم و انفصال از خدمات دولتی بمدت ششماه.

مرتبۀ ی سوم - اخذ درآمد حاصل از تخلفات و واریز آن به حساب خزانه و انفصال دائم از خدمات دولتی.

ب (اصلاحی ۱۴۰۳،۰۳،۳۰)- در صورتیکه در نتیجه ی تخلفات ارتكابی درآمد من غیرحق عاید فرد یا افراد در داخل یا خارج شرکت یا دستگاه شده باشد، انفصال دائم از خدمات دولتی، اخذ درآمد حاصل از تخلفات و واریز آن به حساب خزانه و در صورتی که میزان اختلاس تا ۵۰/۰۰۰/۰۰۰ باشد، ششماه تا سه سال حبس و هرگاه بیش از این مبلغ باشد، دو تا ده سال حبس و در هر مورد جریمه معادل دو برابر مبلغ اختلاس .

ج- در صورتی که در نتیجه ی تخلفات - هیچگونه درآمدی عاید نشده باشد:

مرتبۀ ی اول - برکناری متخلف از سمت خود از یک تا ششماه.

مرتبۀ ی دوم - انفصال موقت از خدمات دولتی از سه ماه تا یکسال.

مرتبۀ ی سوم - انفصال دائم از خدمات دولتی.

تبصره: در صورتیکه تخلفات در شرکتها و دستگاههای موضوع ماده ۱۷ توسط فرد یا افراد بصورت مستمر یا مکرر و بصورت تشکیل شبکه انجام گرفته باشد مشمول تعزیرات تشکیل شبکه خواهد بود و متخلفین از انجام خدمات دولتی محروم خواهند شد.

فصل سوم -تشکیلات تعزیرات حکومتی بخش دولتی

ماده ی ۱۹- به منظور اعمال نظارت و کنترل دولت بر فعالیتهای اقتصادی بخش دولتی شامل وزارتخانه ها، سازمانها، دستگاههای دولتی، شرکتهای دولتی و تحت پوشش دولت و ملی شده و بانکها و نهادهای انقلاب اسلامی و شرکتهای تابعه و همچنین شرکتهایی که بیش از پنجاه درصد سهام آنها متعلق به دستگاهها و شرکتهای مزبور باشد مسوولیت بازرسی، پی گیری و رسیدگی به تخلفات و تعزیرات مربوطه به کمیسیون مرکزی تعزیرات حکومتی بخش دولتی با تشکیلات و شرح وظایف آتی محول میگردد.

ماده ۲۰: اعضای کمیسیون مرکزی عبارتند از:

- ۱- معاون نخست وزیر به عنوان رئیس کمیسیون.
- ۲- نماینده ی دادستان کل کشور از دادرسی انقلاب.
- ۳- معاون برنامه ریزی وزارت کشور.
- ۴- معاون وزارت اطلاعات.
- ۵- معاون امور مالیاتی وزارت امور اقتصادی و دارایی.

۶(اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۸)- مدیرعامل سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان به نمایندگی از وزارت صنعت، معدن و تجارت.

۷- معاون وزارتخانه ی ذیربط (حسب مورد).

تبصره- جلسات کمیسیون مرکزی با حضور ۵ نفر از اعضاء رسمیت مییابد و احکام صادره و مصوبات حداقل با چهار رأی معتبر مییاشد.

ماده ۲۱- در استانهایی که تشکیل کمیسیون تعزیرات حکومتی بخش دولتی با تأیید نخست وزیر ضرورت یابد کمیسیونی با ترکیب زیر تشکیل خواهد شد:

- ۱- استاندار بعنوان رئیس کمیسیون.
- ۲- دادستان انقلاب.
- ۳- معاون برنامه ریزی استاندار.
- ۴- مدیرکل اطلاعات.
- ۵- مدیرکل امور اقتصادی و دارایی.
- ۶- مدیرکل بازرگانی.
- ۷- مدیرکل وزارتخانه ی ذیربط.

تبصره- نصاب رسمیت جلسات کمیسیون تعزیرات حکومتی استان و اعتبار آراء صادره مشابه کمیسیون مرکزی خواهد بود.

ماده ی ۲۲- شرح وظایف کمیسیون مرکزی عبارتست از:

- ۱- پیشنهاد فهرست کالاها و خدمات مشمول طرح تعزیرات حکومتی بخش دولتی.
- ۲- تشکیل واحدهای داخلی کمیسیون مرکزی و تعیین ترکیب اعضاء و تصویب شرح وظایف و آئیننامه ی اجرایی، مالی و استخدامی حداکثر ظرف مدت دو ماه از تاریخ ابلاغ این قانون که به تأیید نخست وزیر میرسد.

تبصره ی ۱- حداکثر مبالغ پرداختی بابت حقوق و مزایای پرسنل از سقف مصوب شورای حقوق و دستمزد سازمان امور اداری و استخدامی کشور تجاوز نمی نماید.

تبصره ی ۲- جریمه های دریافتی به حساب خزانه واریز میشود و اعتبارات مورد نیاز کمیسیون مرکزی و کمیسیونهای استانها و واحد رسیدگی به شکایات و حقوق بازرسان در سال ۱۳۶۸ با تأیید نخست وزیر از محل درآمد سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان تأمین و از طریق معاون اجرایی نخست وزیر و حسب مورد رئیس کمیسیون مرکزی یا مسوول واحد رسیدگی به شکایات پرداخت میگردد.

۳- تهیه و تصویب آئیننامه های اجرائی مربوط به این فصل در چهارچوب این قانون که به تأیید نخست وزیر میرسد.

۴- تعیین بازرس و صدور کارت بازرسی از واحدهای مشمول این قانون.

۵- رسیدگی و صدور حکم و اتخاذ تصمیم در مورد متخلفین.

۶- نظارت بر عملکرد کمیسیونهای تعزیرات استانها.

تبصره - رئیس و سایر اعضاء کمیسیون تعزیرات استان در قبال کمیسیون مرکزی در چهارچوب این قانون و آئیننامه های مربوطه مسوولیت داشته و در مورد مفاد این قانون تابع مقررات و آئیننامه های کمیسیون مرکزی میباشند و در صورت احراز تخلف رئیس یا هر یک از اعضاء کمیسیون تعزیرات استان، مراتب از سوی کمیسیون مرکزی به واحد رسیدگی به شکایات موضوع ماده ۲۳ احاله خواهد شود.

ماده ی ۲۳- به منظور رسیدگی به شکایات از احکام صادره ی کمیسیون مرکزی و کمیسیونهای استانها و تجدیدنظر در آنها و نیز رسیدگی به تخلفات مجریان تعزیرات حکومتی بخش دولتی واحدی زیرنظر نخست وزیر با ترکیب زیر تشکیل میگردد:

۱- نماینده ی نخست وزیر به عنوان رئیس واحد.

۲- یکی از قضات دادگاههای انقلاب به نمایندگی از رئیس دیوانعالی کشور.

۳- یک نفر عضو ثابت از اعضای کمیسیون مرکزی به انتخاب کمیسیون.

تبصره- شرح وظایف و آئیننامه ی واحد مزبور بوسیله ی هیأتی مرکب از نماینده ی رئیس دیوان عالی کشور در این واحد، نماینده ی دادستان کل کشور در کمیسیون مرکزی و نماینده ی نخست وزیر تهیه میشود و به تأیید رئیس دیوانعالی کشور و نخست وزیر میرسد.

ماده ی ۲۴- آئیننامه ی نحوه ی رسیدگی کمیسیون تعزیرات حکومتی بخش دولتی توسط هیأت مذکور در تبصره ی ماده ی ۲۳ تصویب میشود.

ماده ی ۲۵- مراجع صدور احکام تعزیرات حکومتی بخش دولتی و واحد رسیدگی به شکایات در زمینه ی کشف و اثبات جرم، جلوگیری از امحاء آثار جرم یا تبانی و فرار متهم بر اساس موادی از آئین دادرسی کیفری که توسط هیأت مذکور در تبصره ی ماده ی ۲۳ تعیین میشود، اقدام می نمایند.

ماده ی ۲۶- واحدهای انتظامی اعم از کمیته ی انقلاب اسلامی، ژاندارمری، شهربانی و همچنین مسوولین بانکها و زندانها و ادارات ثبت اسناد سراسر کشور و سایر دستگاهها و شرکتهای موضوع ماده ۱۹ حسب مورد موظفند نسبت به اجرای احکام صادره از سوی کمیسیون مرکزی با کمیسیونهای تعزیرات استانها و واحد رسیدگی به شکایات اقدام نمایند.

ماده ی ۲۷- وزارتخانه ها و واحدهای تابعه آنها موظفند در چهارچوب وظایف قانونی خود ضوابط خاص و دستورالعملهای اجرایی در رابطه با اقلام مشمول طرح را به کمیسیون مرکزی تعزیرات حکومتی بخش دولتی اعلام نمایند.

ماده ی ۲۸ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۸)- در مواردی که در اجرای مقررات تعزیرات حکومتی بخش دولتی و اجرای ضوابط توزیع اقلام مشمول طرح، ناهماهنگی و اختلاف نظری بین وزارتخانه های ذیربط باشد، نظر قطعی توسط کمیسیونی مرکب از نخست وزیر و وزراء امور اقتصادی و دارایی و صنعت، معدن و تجارت اعلام و برای دستگاهها لازم الاجراء میباشد.

فصل چهارم - تشکیلات تعزیرات حکومتی بخش غیردولتی

ماده ۲۹- به منظور اجرای این قانون در بخش غیردولتی ستادی بعنوان «ستاد مرکزی تعزیرات حکومتی» با ترکیب زیر تشکیل میگردد:

۱(اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۸)- وزیر صنعت، معدن و تجارت و رئیس هیأت عالی نظارت به عنوان رئیس ستاد.

۲- وزیر کشور.

۳- رئیس شورای مرکزی اصناف.

۴- نماینده ی تام الاختیار رئیس دیوانعالی کشور.

۵- وزیر صنایع.

۶- مدیرعامل سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان.

تبصره -جلسات ستاد مرکزی با حضور ۵ نفر از اعضاء رسمیت مییابد و تصمیمات متخذه با حداقل چهار رأی معتبر و لازم الاجراء میباشد.

ماده ی ۳۰- وظایف ستاد مرکزی تعزیرات حکومتی بشرح زیر میباشد:

۱- تصویب آئیننامه های اجرائی، مالی و استخدامی.

تبصره (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۸)- تهیه آئیننامه ی اجرایی مربوط به تعزیرات حکومتی بخش غیردولتی به عهده ی وزارت صنعت، معدن و تجارت میباشد.

۲- تصویب بودجه ی مورد نیاز اجرای طرح برای کلیه دستگاههای ذیربط در بخش غیردولتی.

۳- تعیین تعداد ناظران و نیروی انسانی اجرایی طرح.

۴- ایجاد هماهنگی بین دستگاههای اجرایی.

۵- اتخاذ تصمیمهای ضروری در چهارچوب این قانون.

ماده ی ۳۱(اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۸)- وزارت صنعت، معدن و تجارت می تواند بر اساس مصوبات ستاد مرکزی تعزیرات حکومتی نسبت به استخدام و بکار گماردن ناظران و پرسنل مورد نیاز واحدهای اجرائی در سطح کشور اقدام نماید.

ناظرانیکه به وسیله ی وزارت صنعت، معدن و تجارت و ادارات مربوطه معرفی میشوند و برای آنها از سوی دادستان انقلاب کارت بازرسی صادر میشود در حدود این قانون ضابط دادگستری محسوب میشوند.

تبصره ی ۱- در شهرها یا بخشهایی که ادارات بازرگانی وجود ندارند وظایف و مسوولیت بازرسی و تعیین ناظران به ترتیب به عهده ی دادستانهای انقلاب یا نماینده ی آنان میباشد.

تبصره ی ۲ (اصلاحی ۱۳۹۰،۰۴،۰۸)- هزینه های اجرای طرح در شهرها و بخشهای مذکور در تبصره ی فوق بنا به پیشنهاد رئیس دیوانعالی کشور و تصویب ستاد مرکزی از محل درآمدهای پیش بینی شده توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت تأمین میشود و در اختیار رئیس دیوانعالی کشور قرار میگیرد .

ماده ی ۳۲ (اصلاحی ۱۳۹۰،۰۴،۰۸)- مسوولیت هماهنگی، پی گیری و بازرسی تخلفات مندرج در فصل اول این قانون و امور تشکیلاتی آنها به عهده ی وزارت صنعت، معدن و تجارت میباشد و کلیه دستگاههای اجرائی، انتظامی و بانکها ضمن همکاری لازم مکلف به اجرای بخشنامه ها و دستورالعملهای مربوطه خواهند بود.

ماده ی ۳۳- ستاد مرکزی تعزیرات حکومتی تعداد ناظران مورد نیاز را به شورای مرکزی اصناف اعلام می کند و شورای مرکزی اصناف به میزان بیش از دو سوم تعداد مورد نیاز را به ستاد معرفی می نماید تا ستاد از بین آنها به میزان یک سوم تعداد مورد نیاز انتخاب و برای صدور کارت به دادسرای انقلاب معرفی نماید.

ماده ی ۳۴ (اصلاحی ۱۳۹۰،۰۴،۰۸)- کلیه ی سازمانهای صنفی و شرکتهای تعاونی صنفی موظف به همکاری با ناظران این قانون خواهند بود و هرگونه عدم همکاری و سهل انگاری، تخلف محسوب میشود و کمیسیونهای نظارت شهرها موظفند با درخواست وزارت صنعت، معدن و تجارت نسبت به عزل و نصب مسوولین سازمانهای مذکور اقدام لازم معمول دارند.

ماده ی ۳۵ (اصلاحی ۱۳۹۰،۰۴،۰۸)- جهت رسیدگی به تخلفات ناظران و مأموران ذیربط، واحدی بنام واحد رسیدگی به شکایات در وزارت صنعت، معدن و تجارت تشکیل میشود و در صورت احراز تخلف، موضوع به دادگاههای انقلاب ارجاع میگردد.

تبصره - در شهرها و بخشهای مذکور در تبصره ی ۱ ماده ی ۳۱، واحد رسیدگی به شکایات توسط دادسرای انقلاب تعیین میشود.

ماده ی ۳۶- رسیدگی به تخلفات مشمول تعزیرات حکومتی بخش غیردولتی و صدور حکم، توسط دادگاههای انقلاب اسلامی انجام میگردد و دادرها و دادگاههای انقلاب اسلامی مکلفند پرونده های تعزیرات حکومتی را خارج از نوبت و مقدم بر سایر پرونده ها رسیدگی نمایند.

تبصره ی ۱- دادیاران و دادستانهایی که رئیس دیوانعالی کشور و دادستان کل کشور آنها را صالح بدانند می توانند در خصوص پرونده های تعزیرات حکومتی که به دادگاههای انقلاب ارجاع میشوند احکام تعزیری صادر نمایند.

تبصره ی ۲ (اصلاحی ۱۳۹۰،۰۴،۰۸)- در مورد مجازاتهای تذکر کتبی، اخطار، توبیخ و اخذ تعهد، رسیدگی و صدور حکم به عهده ی وزارت صنعت، معدن و تجارت میباشد.

ماده ی ۳۷- احکام دادگاههای انقلاب در اجرای این قانون قطعی و لازم الاجراست و در صورتی که قاضی صادرکننده ی حکم متوجه اشتباه شرعی و یا قانونی خود بشود می تواند تقاضای تجدیدنظر نماید و در این صورت چنانچه حکم اجراء نشده باشد، اجرای حکم متوقف میشود.

تبصره ی ۱ (اصلاحی ۱۳۹۰،۰۴،۰۸)- چنانچه دادستان یا جانشین دادستان مجری حکم یا وزارت صنعت، معدن و تجارت معتقد به اشتباه قاضی باشند اعتراض خود را به قاضی صادرکننده ی حکم تذکر میدهند، در صورتیکه قاضی مزبور اعتراض را بپذیرد

طبق ذیل این ماده عمل میشود و در غیراین صورت حکم صادر اجراء میشود و تقاضای تجدیدنظر همراه با پرونده به مرجع تجدیدنظر ارسال میگردد.

تبصره ی ۲- چنانچه محکوم علیه به حکم صادره اعتراض داشته باشد باید ظرف مدت ده روز از تاریخ ابلاغ حکم و در مواردی که دور از دسترس باشد ظرف مدت بیشتری (حداکثر ۲۰ روز) که در آئیننامه مشخص میشود، اعتراض نماید، در صورتی که قاضی صادرکننده ی حکم اعتراض را بپذیرد طبق ذیل این ماده عمل میشود و در غیراینصورت حکم صادره اجراء میشود و تقاضای تجدیدنظر همراه با پرونده به مرجع تجدیدنظر ارسال میگردد.

تبصره ی ۳- مرجع تجدیدنظر مذکور در این ماده رئیس دیوانعالی کشور میباشد که می تواند امر تجدیدنظر را حسب مورد به قضاتی که تعیین می کند واگذار نماید. تجدیدنظر به ترتیب فوق فقط برای یکبار ممکن خواهد بود.

ماده ی ۳۸- برای تخفیف و تعلیق مجازاتهای مقرر در این قانون علاوه بر شرایط لازم طبق قوانین جاری، موافقت دادگاه صادرکننده ی حکم و دادستان مربوط نیز ضروری میباشد.

ماده ی ۳۹ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۸)- کلیه ی درآمدهای ناشی از جریمه های دریافتی به حساب خزانه واریز میشود و وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است اعتبارات مورد نیاز را بر اساس بودجه ی مصوب ستاد مرکزی تعزیرات حکومتی از محل وجوه جرایم در اختیار وزارت صنعت، معدن و تجارت قرار دهد.

تبصره (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۸)- وزارت صنعت، معدن و تجارت می تواند به عنوان تنخواه گردان تا مبلغ یک میلیارد ریال از محل درآمد سازمان حمایت مصرف کنندگان و تولیدکنندگان اخذ نماید.

فصل پنجم- اصلاحات قانون نظام صنفی مصوب ۱۳ / ۴ / ۱۳۵۹ شورای انقلاب

ماده ی ۴۰- قانون نظامی [نظام] صنفی مصوب ۱۳ / ۴ / ۱۳۵۹ شورای انقلاب با اصلاحات انجام شده و اصلاحات آتی لازم الاجراء میباشد.

ماده ی ۴۱- وظایف و اختیارات مذکور در قانون نظام صنفی برای دادگاه کیفری و دادسرای عمومی به دادگاه و دادسرای انقلاب اسلامی محول میگردد.

ماده ی ۴۲- عبارت ذیل به عنوان بند ۱۰ به ماده ی ۴۸ قانون نظام صنفی اضافه میگردد:
«۱۰- دادستان انقلاب شهر یا نماینده ی او».

ماده ی ۴۳- عبارت ذیل بعنوان بند ۱۲ به ماده ی ۵۲ قانون نظام صنفی اضافه میگردد:
«۱۲- دادستان کل کشور یا دادستان انقلاب تهران به نمایندگی».

ماده ی ۴۴ (اصلاحی ۱۳۹۰، ۰۴، ۰۸)- جمله ی ذیل به عنوان تبصره به ماده ی ۸۳ قانون نظام صنفی اضافه میگردد:
« تبصره - مدیریت امور ناظران اعم از استخدام، حکم، عزل، نصب و ... به عهده ی وزارت صنعت، معدن و تجارت میباشد»

فصل ششم - سایر مقررات

ماده ی ۴۵- فهرست کالاها و خدمات مشمول تعزیرات حکومتی بخش دولتی و غیردولتی به وسیله ی ستاد موضوع ماده ی ۲۹ به اضافه ی نماینده ی نخست وزیر تعیین میگردد.

ماده ی ۴۶- چنانچه متهمان پرونده ای، از بخش دولتی و غیردولتی باشند، پرونده ابتدا در مرجع صدور احکام تعزیرات حکومتی بخش دولتی مطرح میشود و پس از تعیین تکلیف متهمان بخش دولتی، جهت رسیدگی به اتهامات متهمان بخش غیردولتی به دادگاه انقلاب ارسال میگردد.

ماده ی ۴۷- مرجع تجدیدنظر موضوع تبصره ی ۳ ماده ی ۳۷، هیأتی را مأمور بررسی پرونده های متشکل در زمان اجرای آئیننامه های تعزیرات حکومتی که تعیین تکلیف نشده اند، می نماید تا ضمن مختومه کردن موارد غیرمهم، بقیه را به مراجع مربوط طبق این قانون ارجاع کند.

آن دسته از پرونده های تعزیرات حکومتی که در زمان تصویب این قانون دارای اعتراض به حکم صادره از سوی محکوم علیه باشند، مشمول تجدیدنظر خواهند بود.

ماده ی ۴۸- در صورتی که تخلفات مشمول تعزیرات حکومتی بصورت مستمر یا مکرر و یا تشکیل شبکه انجام شده باشد متخلفان به اشد تعزیرات تعیین شده در هر یک از جرایم ارتكابی و در مرتبه ی مربوطه محکوم میگرددند.

تبصره - در صورتیکه تشکیل شبکه به قصد اخلال در نظام اقتصادی صورت گرفته باشد علاوه بر محکومیت به تعزیرات فوق توسط مراجع صدور احکام تعزیرات حکومتی، موضوع توسط دادگاه انقلاب پی گیری میشود.

ماده ی ۴۹- در مواردی که در این قانون مراتب متعدد برای مجازات تعیین شده است چنانچه تکرار جرم با فاصله ی بیش از مدت ۲ سال از تاریخ قطعیت اولین حکم صورت گیرد، مرتبه ی اول تلقی میشود.

ماده ی ۵۰- در مواردی که در این قانون لغو پروانه و تعطیل واحد پیش بینی شده است اشتغال مجدد متخلفان در همان واحد پس از گذشت یکسال از تاریخ لغو پروانه، موکول به تحصیل پروانه ی جدید با رعایت مقررات قانون مربوطه خواهد بود.

ماده ی ۵۱- در مواردی که تخلفاتی از انواع مختلف توسط متخلف صورت گیرد برای هر یک از جرایم مجازات جداگانه تعیین میشود.

ماده ی ۵۲- تخلفاتی که در این قانون پیش بینی نشده اند تابع قوانین و مقررات جاری کشور میباشند و هرگاه برای تخلفات مذکور در این قانون در سایر قوانین کیفر شدیدتری مقرر شده باشد مرتکب به کیفر اشد محکوم خواهد شد.

ماده ی ۵۳- در مواردی که بعلت وقوع تخلفات مشمول تعزیرات حکومتی خسارتی متوجه شرکتهای و دستگاههای موضوع ماده ی ۱۹ این قانون شده باشد مراجع صدور احکام تعزیرات حکومتی ضمن صدور احکام تعزیرات، عامل ورود خسارت را مکلف به جبران خسارت می نماید.

ماده ی ۵۴- در کلیه ی مواردی که بعلت وقوع تخلفات مشمول تعزیرات حکومتی متوجه اشخاص اعم از حقیقی یا حقوقی شده باشد حق شکایت برای آنها محفوظ خواهد بود.

ماده ی ۵۵- چنانچه محکوم از پرداخت جریمه ی تعیین شده خودداری کند مبلغ جریمه از اموال وی تأمین میشود لکن مستثنیات دین و وسایل تأمین حداقل معیشت متعارف مستثنی خواهد بود.

ماده ی ۵۶- کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون با رعایت ماده ی ۵۲ از تاریخ اجراء متوقف میگردد.

این قانون طی جلسات متعدد از تاریخ ۱۶ / ۶ / ۶۷ تا تاریخ ۲۳ / ۱۲ / ۶۷ در مجمع تشخیص مصلحت نظام اسلامی به تصویب رسید.

